

РЕЦЕНЗИЯ

На дисертационния труд

"Управление на международни инвестиционни проекти и особености на инвестиционния процес в условията на българската икономика и политика"

На Иво Веселинов Йоцов, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Международна икономика и политика” на факултет „Международна икономика и администрация” на ВСУ „Черноризец Храбър”

I. ОБЩА ОЦЕНКА

Представеният за рецензиране дисертационен труд е посветен на възможностите за реализиране на международни инвестиционни проекти, което е свързано с развитието на система за управление на международни инвестиционни проекти. Съществена страна на анализа е оценката на ефективността на проекта, рисковете пред неговата реализация – глобални и фирмени, както и приложение на методи за създаване на буфени от време и ресурси. Изследвани са особеностите на инвестиционния процес в условията на българската икономика и са формулирани изводи за реализацията на големи инвестиционни проекти в страната.

Предвид продължаващия процес на създаване на нова инфраструктура и структурните реформи в икономиката, процесите на управление на международните инвестиционни проекти ще са от изключително важно значение за реализирането на дългосрочните цели на обществото и усвояването на средства по европейски програми, което прави дисертационния труд особено важен и полезен за теоретичните изследвания и обществената практика. Прилаганите от докторанта методи

се базират на съвременните достижения на икономическата и управленска теория и практика и са добра основа за разработване на докторската теза на Иво Веселинов Йоцов.

II. ПОСТИЖЕНИЯ И ПРИНОСИ

Дисертационният труд на Иво Веселинов Йоцов е представен и обсъден в катедра Международна икономика и политика, съобразно приетите в нормативните документи процедури. В хода на обсъжданията, членовете на катедрата и докладчиците споделиха с автора свои виждания и препоръки, които авторът добросъвестно е отразил в представеният за защита вариант. В този си вид оценката на дисертационния труд и приносните моменти на Иво Веселинов Йоцов могат да се систематизират в следните основни позиции:

- При изследването на международния инвестиционен процес докторантът е проучил същността и подходите при управлението и връзките между отделните компоненти на процеса. Представят се етапите и субектите на инвестиционния процес като е анализирано обвързването на инвестиционното планиране с финансово-индустриалните дейности. Определена е структурата и особеностите на инвестиционните проекти. Дефинирането на чуждестранните инвестиции и тяхната реализация е свързана с оценки за страната, приемаща инвестициите, които авторът разпределя като ползотворни и неблагоприятни. Тези резултати могат да се определят като *обогатяване на съществуващи знания*.
- За теоретична основа на анализа докторантът е разработил и систематизирал теоретични виждания за управлението на проектите, като е отделил специално внимание върху процеса на планиране, прилаганите управленски технологии и особеностите на всяка от фазите на реализиране на проекта. Тези резултати могат да се

определят като *систематизиране и приложение на научни постижения*.

- Изследването на риска при осъществяването на инвестиционния процес е свързано както с оценка на влиянието на глобалните процеси в световната икономика, така и рисковете на национално и фирмено равнище. Докторантът представя механизми за управление на риска и планирането на действия в отговор на възникнали рискове. Тези резултати могат да се определят *обогаляване на съществуващи знания*.
- Изследването на особеностите на инвестиционния процес е дало възможност на докторанта да формулира изводи относно отражението на динамиката на политическите процеси върху преките чуждестранни инвестиции в страната и особеностите в отрасловото и териториално разпределение на инвестициите. Тези резултати се допълват и от представянето на големи инвестиционни проекти в България и съществуващите проблеми при осъществяването на международни инвестиционни проекти на територията на България. Представените резултати могат да се определят като *приложение на научни постижения в практиката със значими препоръки* относно подобряване организацията и управлението на международни инвестиционни проекти.

Представените постижения на Иво Веселинов Йоцов са резултат от самостоятелно научно изследване, като формулираните приноси, отразяват действителните научни постижения на докторанта.

Авторефератът на дисертационния труд дава ясна представа за общото съдържание на дисертационния труд и формулираната авторова теза, методологията на анализа и ограниченията, приети при разработването на труда. В основната си част автореферата отразява вярно и точно

съдържанието, структурата и основните моменти от научното изследване, като би могло да се пропуснат определени детайли. Представените приноси са дело на докторанта, а посочените публикации представят съществени части от научното изследване в специализирани издания и пред научни форуми.

III. КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Към дисертационния труд на Иво Веселинов Йоцов биха могли да се отправят и критични бележки и препоръки. Важно е да се отбележи, че авторът се позовава на понятието инвестиции, използвано от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. В същото време представения списък с литература свидетелства за добро познание на изследванията в нашата страна, като все пак би могло да се посочат и трудове на специализирани икономически изследователски и научни звена и университети. При това е необходимо авторът да вземе критично отношение към написаното в страната, което ще открие по съществено неговите приноси.

Като препоръки, свързани с бъдещата работа в областта на управлението на международните инвестиционни проекти може да се посочи, че в дисертационния труд на места преобладава описателния елемент. При задълбочаването в теоретични и аналитични подходи, докторантът е засилил в по-голяма степен познавателната страна на процесите и методите за оценка, което е видно от значителното количество определения, фигури и таблици, и се е стремил да ги представи в тяхната завършеност. Наред с това подробното разработване на проблемите, свързани с оценката на рисковете поставя въпроса за повишената несигурност на средата, което от своя страна изисква не само да се определи риска, но и да има разработени варианти на решения, които да гарантират крайния резултат на международния инвестиционен процес.

Разбира се бележките и препоръките не намаляват качеството на представената научна разработка и не поставят под въпрос получените резултати и приноси.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение, приемам, че дисертационният труд "Управление на международни инвестиционни проекти и особености на инвестиционния процес в условията на българската икономика и политика" на Иво Веселинов Йоцов притежава необходимите качества и научни приноси за присъждане на образователната и научна степен „доктор”. Трудът отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав, Правилника за неговото прилагане и нормативните документи на ВСУ „Черноризец Храбър”, поради което препоръчвам на Уважаемото Научно жури да присъди на Иво Веселинов Йоцов образователната и научна степен „доктор”.

30.11.2014

Гр. Варна

Рецензент:

/Проф. д-р Емил Панушев